

॥ ३९ ॥ कर्मतंत्रक्रममाह षोडश्युक्थाविति पुरीषीचयनं अग्निष्टुत् अग्निष्टोमः ॥ ४० ॥ विद्येति शौचंक्षेत्रज्ञस्येश्वरज्ञानाद्विशुद्धिः परमामते
तिस्मृतेः दानमितिदया भूताभयप्रदानस्य कलांनार्हंति षोडशीमिति वचनात् एवं च तपःशौचं दया सत्यमिति पादाः कृते कृता इति प्रथमस्कंधोक्तेरवि
रोधः ॥ ४१ ॥ सावित्रं ब्रह्मचर्यम् उपनयनादारभ्य गायत्रीमधीयानस्य त्रिरात्रम् प्राजापत्यं ब्रतान्याचरतः संवत्सरम् ब्राह्मं वेदग्रहणांतम् बृहन्नै
ष्ठिकम् वार्ता अनिषिद्धकृष्यादिवृत्तिः संचयो याजनादिवृत्तिः शालीनम् अयाचितवृत्तिः शिलोच्छ्रितं पतितकणिशकणवृत्तिः एकवचनमार्षमि
त्येता गृहे वृत्तय इति यद्वा शिलोच्छ्रितं द्वैक्ये सप्तमी एवं वृत्तिभेदे सति गृहे स्थिता भवन्तीत्यर्थः ॥ ४२ ॥ वने स्थिताश्च त्वारः तत्र वैखानसाः आक

इतिहासपुराणानि पंचमं वेदमीश्वरः ॥ सर्वेभ्य एव वक्त्रेभ्यः ससृजे सर्वदर्शनः ॥ ३९ ॥ षोडश्युक्थौ पूर्ववक्त्रा
त्पुरीष्यग्निष्टुतावथ ॥ आतो र्यामातिरात्रौ च वाजपेयं सगोसवम् ॥ ४० ॥ विद्यादानंतपःसत्यं धर्मस्येति पदानि
च ॥ आश्रमांश्च यथा संख्यमसृजत् सह वृत्तिभिः ॥ ४१ ॥ सावित्रं प्राजापत्यं च ब्राह्मं चाथ बृहत्तथा ॥ वार्तासं
चयशालीनशिलोच्छ्रितवैगृहे ॥ ४२ ॥ वैखानसा वालखिल्यौ दुंबराः फेनपावने ॥ न्यासे कुटीचकः पूर्ववद्ब्रह्म
दोहं सनिष्क्रियौ ॥ ४३ ॥ आन्वीक्षिकीत्रयी वार्तादंडनीतिस्तथैव च ॥ एवं व्याहृतयश्चासन्प्रणवोत्थस्य दहृतः ॥
॥ ४४ ॥ तस्योणिगासील्लोमभ्योगायत्री च त्वचो विभोः ॥ त्रिष्टुप् प्रमांसात्सुतोऽनुष्टुप् जगत्यस्थः प्रजापतेः ॥
॥ ४५ ॥ मज्जायाः पंक्तिरुत्पन्ना बृहती प्राणतोऽभवत् ॥ स्पर्शस्तस्याभवज्जीवः स्वरो देह उदाहृतः ॥ ४६ ॥

एतच्च वृत्तयः वालखिल्याः नवेऽन्नेलब्धे पूर्वसंचितान्नत्यागिनः औदुंबराः प्रातरुत्थाय यांदिशं प्रथमं पश्यंति तत आहृतैः फलादिभिर्जीवंतः फे
नपाः स्वयंपतितैः फलादिभिर्जीवंतः कुटीचकः स्वाश्रमकर्मप्रधानः ब्रह्मादः कर्मोपसर्जनीकृत्यज्ञानप्रधानः हंसो ज्ञानाभ्यासनिष्ठः निष्क्रियः
प्राप्ततत्त्वः एते च सर्वे यथोक्तं श्रेष्ठाः ॥ ४३ ॥ न्यायादीनं पूर्वादिक्रमेणोत्पत्तिमाह आन्वीक्षिकीति आन्वीक्षिक्याद्यामोक्षधर्मकामार्थविद्याः भू
र्भुवः स्वर्गिति व्यस्तास्तिस्त्रः समस्ता चतुर्थीयथाहाश्वलायनः एवं व्याहृतयः प्रोक्ता व्यस्ताः समस्ता इति यद्वा मह इति चतुर्थी तथा च श्रुतिः भूर्भुवः
सुवरिति वा एतास्तिस्त्रो व्याहृतयः तासामुहस्मै तां चतुर्थीमाहाचमस्य प्रवेदयते महतीति दहृतः हृदयाकाशात् ॥ ४४ ॥ सुतः स्नायुतः अनुष्टुप् स्ना
वानीति श्रुतेः ॥ ४५ ॥ ४६ ॥